

**ALAPJOGOKÉRT
KÖZPONT**

Politikai évindító sajtótájékoztató 2023. január 11.

**JÓZAN ÉSZ
NEMZET
KERESZTÉNYSÉG**

Vezetői összefoglaló

2023. január 1-én Svédország vette át az Európai Unió Tanácsának soros elnökségét. Svédország alapvetően négy prioritást határozott meg a tanácsi elnöksége alatt végzendő munkához, melyek illeszkednek a jelenlegi helyzethez, az Uniót érintő kihívásokhoz. Ezek a következők:

1. **biztonság – egység**
2. **versenyképesség**
3. **zöld átállás és energetikai átmenet**
4. **demokratikus értékek és jogállamiság – az alapértékeink.**

A prioritásokból kitűnik, hogy Svédország nagy valószínűséggel fel fog lépni hazánkkal szemben a jogállamisági eljárások ügyében, hiszen a 2022. szeptemberi parlamenti választáson legnagyobb támogatást szerző szociáldemokraták várhatóan erélyes fellépést fognak követelni a svéd kormánytól Magyarországgal és Lengyelországgal szemben.

Az olajembargóval kapcsolatos intézkedés 2023. február 5-én életbe lépő II. szakasza a finomított termékekere is vonatkozni fog. Február 5-től tilos lesz minden orosz olajból előállított termékkel kereskedni, ezért a Mol Szlovákia és Magyarország között nem fogja tudni az eddigi módon, optimálisan elosztani az üzemanyagot, amely tovább növelheti az ellátási nehézségeket.

Megkezdődött a 2023. évi jogállamisági jelentés kidolgozása. **A negyedik éves jogállamisági jelentés elkészítésének folyamata során is lehetőség van társadalmi vitára, amelyben – habár a jogállamisági jelentés elkészítésének továbbra sincs kifejezett jogi alapja – az Alapjogokért Központ is elmondja véleményét.** Reményeink szerint idén ez nem csak látszategyeztetés lesz. **Január 20-a a véleményezési határidő, majd ezt követően kezdődnek az interjúk.**

Idén további tárgyalások várnak a magyar kormányra a folyósítás és az Európai Tanács által a feltételeességi eljárás keretében felfüggesztett pénzügyi kötelezettségvállalás kapcsán. **A partnerségi megállapodásban egyes operatív programoknál további feltételeket is meghatároztak, például a gyermekvédelmi törvény felülvizsgálatát, az akadémiai szabadság és a menekültügy kérdését.** A kohéziós források egészét érintő horizontális feltétel az **igazságügyi mérföldkövek** teljesítése. Erről Magyarország korábban már tételesen megállapodott a Bizottsággal és **2023. március 31-ig vállalta annak teljesítését.**

Az Európai Parlament az elmúlt évtized legsúlyosabb uniós korrupciós botránya miatt komoly válságot él át, mióta egyik alelnöke, a görög szocialista Eva Kaili korrupciós ügye kirobbant. Kaili – nem nagy meglepetésünkre – a DK-val és az MSZP-vel egy európai párthoz tartozott. A botrányban számos más baloldali politikus, illetve baloldalhoz kötődő civil szereplő is érintett.

I. Az EU Tanácsának svéd elnöksége

2023. január 1-én Svédország vette át az Európai Unió Tanácsának soros elnökségét. A jelenlegi tanácsi triót a francia, a cseh és a svéd elnökség alkotja. Svédország a harmadik az „elnökségi trióban” Franciaország és Csehország után. A cseh elnökség ideje alatt sikeresen lezárult a helyreállítási alapról szóló tárgyalás, valamint sikerült Horvátország schengeni övezethez történő csatlakozása (emellett Horvátország január elsején huszadik országgént csatlakozott az euróövezethez is), ugyanakkor elmaradt Románia és Bulgária csatlakozása.

A háború nemcsak a francia és a cseh elnökség, de a svéd elnökség programjára is meghatározó befolyást gyakorolt. A programponatok kijelölésénél alapul vették a háborús helyzetet, a svéd elnökség arra törekszik, hogy növelje az Unió közös fellépési képességét, ezzel megerősítve a kontinens biztonságát.

Ulf Kristersson svéd miniszterelnök december 14-én elmondott beszédében ismertette a svéd soros elnökség prioritásait és az elnökségi programot. A svéd elnökség programjában prioritást élvez a magas energiaárak kezelése, valamint fontos, hogy az Uniónak az orosz energiáról való leválása érdekében a hosszútávú energiareform is megvalósuljon. A svéd elnökség ezeken kívül prioritásként kezeli az Ukrajnának nyújtott folyamatos gazdasági és katonai támogatást, és Ukrajna EU felé vezető útjának támogatását. Kiemelt figyelmet fordítanak majd az európai versenyképességre, a transzatlanti kapcsolatokra, a közös védelmi képesség növelésére, az ingadozó energiaárak kockázatának csökkentésére, az energiapiac reformjára, a zöld átállásra és a jogállamiság fenntartására. A svéd elnökség szeretné végrehajtani a Stratégiai Iránytűt, vagyis fokozni kívánja az Unió védelmi, ellenállási képességét, amely kiegészíti a NATO-szövetséget. A svéd elnökség az előttünk álló hat hónapban szeretné lezárni a *Fit for 55* (Irány az 55%) javaslatcsomagról szóló tárgyalásokat is.

A prioritásokból kitűnik, hogy Svédország nagy valószínűséggel fel fog lépni hazánkkal szemben a jogállamisági eljárások ügyében, hiszen a 2022. szeptemberi parlamenti választáson legnagyobb támogatást szerző szociáldemokraták várhatóan erélyes fellépést fognak követelni a svéd kormánytól Magyarországgal és Lengyelországgal szemben. Magyar szempontból a svéd elnökség azért is jelentős, mert júliusban Spanyolország veszi át a pozíciót, amellyel kezdetét veszi a spanyol-belga-magyar elnökségi trió. Ebben a félévben az elnökségi trió véglegesíteni fogja programját, így hazánk 2024. július 1-jén kezdődő uniós elnöksége is látótávolságba kerül.

II. Szankciók

Az Európai Unió az ukrajnai háború 2020. február 24-ei kitörése óta 9 szankciós csomagot fogadott el Oroszországgal szemben. Brüsszel korábban azt ígérte, hogy a szankciók nem fogják érinteni az energiahordozókat, ezzel szemben mégis elfogadták az olajszállításokra vonatkozó embargót, majd decemberben olajársapkát és gázárplafont is bevezettek.

Az olajembargóval kapcsolatos intézkedés 2023. február 5-én életbe lépő II. szakasza a finomított termékekere is vonatkozni fog, vagyis a gázolaj beszerzése, és annak uniós országok közötti mozgatása is problémákba ütközhet. Átmenetileg kivételt tettek az olyan uniós tagállamokba importált, csővezetéken érkező nyersolajokkal, amelyek földrajzi helyzete sajátos függőséget okoz az orosz energiaellátástól – így Magyarország számára is –, és ennek megszüntetéséhez nem rendelkeznek életképes alternatív lehetőségekkel. A kivételt a közép- és kelet-európai tagállamokba importált, csővezetéken érkező nyersolajokkal kapcsolatban csak azzal a feltétellel engedélyezték, hogy február 5-e után, miután életbe lép a finomított termékek kereskedelmére vonatkozó embargó is, az orosz nyersolajból előállított termékeket a kivételezett országok kizárólag a hazai piacaikon értékesíthetik. Ez gondot okoz a MOL számára, amely a százhalmombattai Dunai Finomító és leányvállalata a pozsonyi Slovnaft finomítójának összehangolt működésével látja el a hazai piacot és a környező országokat üzemanyaggal (a százhalmombattai és a pozsonyi között munkamegosztás zajlik, a magyarországi inkább dízelt, a felvidéki inkább benzint állít elő). **Február 5-től tilos lesz minden orosz olajból előállított termékkel kereskedni**, ezért a Mol Szlovákia és Magyarország között nem fogja tudni az eddigi módon, optimálisan elosztani az üzemanyagot, amely tovább fokozhatja az ellátási gondokat.

A szomszédunkban zajló háború következtében súlyos gazdasági veszteséget szenvedünk el, a helyzetre adott elhibázott brüsszeli szankciós politika miatt szankciós felárat fizetünk. A 2023-as év kihívása, hogy el tudják-e kerülni a tagállamok a gazdasági visszaesést, a recessziót, amely a háborúból és az arra válaszul adott szankciókból ered. Magyarország a nagy nemzetközi nyomás ellenére is továbbra is tartja azt az álláspontját, hogy szankciók helyett azonnali tűzszünetre, béketárgyalásokra és békére van szükség.

III. Jogállamisági jelentés

Megkezdődött a 2023. évi jogállamisági jelentés kidolgozása. A jelentés az európai jogállamisági mechanizmus központi eleme, amely elkülönül az EU jogállamisági eszköztárának többi elemétől, és kiegészíti az EU-nak a jogállamisággal kapcsolatos súlyosabb tagállami problémákra való reagálására szolgáló, a Szerződésen alapuló mechanizmusait. **A negyedik éves jogállamisági jelentés elkészítésének folyamata során is lehetőség van társadalmi vitára, amelyben – habár a jogállamisági jelentés elkészítésének továbbra sincs kifejezett jogi alapja – az Alapjogokért Központ is elmondja véleményét. Reményeink szerint idén ez nem csak látszategyeztetés lesz. Január 20-a a véleményezési határidő, majd ezt követően kezdődnek az interjúk.**

Reméljük, hogy a 2022. évi jelentéssel ellentétben most a Bizottság változtat azon a gyakorlatán, hogy kizárólag a magyar kormánnyal kritikus, előítéletes politikai NGO-k véleményének ad teret a jelentésben és az uniós testület a negyedik éves jogállamisági jelentés elkészítésekor figyelembe veszi a nemzeti-konzervatív oldalhoz tartozó szakértők, kutatóintézetek – így az Alapjogokért Központ – véleményét is.

Bízunk abban, hogy a Bizottság tekintetbe veszi a magyar kormány által az elmúlt hónapokban elért eredményeket és a Bizottsággal folytatott tárgyalásokon tett vállalásokat. Szeretnénk, ha a tagállamok megítélésében lévő kettős mércét végre félre tudnák tenni, és nem hagynák, hogy a nyílt társadalom hálózatának tagjai mondják a Bizottság tollába a Magyarországot lejáratni szándékozó megállapításokat.

IV. Uniós források

A magyar pénzeket érintő uniós eljárást tekintve elmondhatjuk, hogy fontos győzelmet ünnepelhettünk év végén. Azonban idén még további tárgyalások várnak ránk a folyósítás és az Európai Tanács által a feltételelességi eljárás keretében felfüggesztett pénzügyi kötelezettségvállalás kapcsán. Sajnos úgy látszik, hogy a Bizottság továbbra sem szereti a nemzeti érdekekért kiálló kormányokat, amely kitűnik abból is, hogy az Európai Bizottság pert indított Magyarországgal szemben az úgynevezett pedofiltörvény egyes rendelkezései miatt. **A partnerségi megállapodásban egyes operatív programoknál további feltételeket is meghatároztak, például a gyermekvédelmi törvény felülvizsgálatát, az akadémiai szabadság és a menekültügy kérdését.**

A kohéziós források egészét érintő horizontális feltétel az **igazságügyi mérföldkövek** teljesítése. Erről Magyarország korábban már tételesen megállapodott a Bizottsággal és **2023. március 31-ig vállalta annak teljesítését.**

V. Brüsszeli korrupció

Az Európai Parlament az elmúlt évtized legsúlyosabb uniós korrupciós botránya miatt komoly válságot él át, mióta egyik alelnöke, a görög szocialista Eva Kaili korrupciós ügye kirobbant. Kaili – nem nagy meglepetésünkre – a DK-val és az MSZP-vel egy európai párthoz tartozott. A botrányban számos más baloldali politikus, illetve baloldalhoz kötődő civil szereplő is érintett. A híradásokban először 600 ezer eurót, másodszer 1,5 millió eurót, harmadszor már 20 millió eurót emlegettek a korrump brüsszeli szocialista kenőpénzeként. Kailit, valamint több társát december elején tartóztatták le a belga hatóságok egy korrupciós ügyben indított nyomozás részeként, a vád ellenük: bűnszervezethez tartozás, pénzmosás és korrupció. Az érintett képviselők mentelmi jogának felfüggesztéséről a január 16-ai plenáris ülésen dönthet az Európai Parlament.

A korrupciós ügy alapvető rendszerhibára mutatott rá, a botrány az Európai Unió hitelességét is veszélyezteti. Az ügyben világossá vált, hogy Európán kívüli tényezők pénzért vagy más előnyökért befolyást próbálnak szerezni az Unióban, hasonlóan ahhoz, ahogyan a Soros-hálózat befolyásolja a dollárbaloldalt. Szurkolunk Brüsszelnek, hogy megtalálja a soraikban rejtőző korrump baloldaliakat, akik véleménye könnyen megvásárolható.

VI. Tagállami választások

Az uniós tagállamok közül több fontos választásra is sor fog kerülni az elkövetkező néhány hónapban. Az idén Észtországban március 5-én, Finnországban április 2-án, valamint Luxemburgban tartanak törvényhozási, Csehországban január 13-14-én, Cipruson február 5-én és február 12-én pedig elnökválasztásokat tartanak.

Továbbá 2023 szeptemberében sor fog kerülni a lengyel parlamenti választásra, amely magyar szempontból is rendkívül fontos, tekintve, hogy Lengyelország hosszú évek óta szövetségese a magyar kormánynek uniós szinten a Brüsszellel folytatott vitákban.